

Državni izpitni center

M 1 8 2 5 0 1 2 3

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Sreda, 29. avgust 2018

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

UVODNA NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Zunanji ocenjevalec mora smiselno slediti navodilom za ocenjevanje, v katerih so zapisane moderirane rešitve za posamezen izpitni komplet.

Če kandidat poleg pravilne ugotovitve napiše še izključujočo, nepravilno trditev, se rešitev ovrednoti z 0 točkami.

Nejasne in nečitljive rešitve ter nejasni kandidatovi popravki se ovrednotijo z 0 točkami.

Če v navodilu piše, da naj se pravilna rešitev podčrta ali obkroži, se pri vrednotenju upošteva tudi druga vrsta njene oznake.

Slovenska zemljepisna imena in geografski pojmi morajo biti v celoti poimenovani pravilno.

Pri tujih poimenovanjih naselbinskih in nenaselbinskih zemljepisnih imenih se dopušča zamenjava ali izpustitev ene črke.

Pri vprašanjih višje ravni (pojasnite, analizirajte, ovrednotite) so v rešitvah navedeni le elementi. Za pravilno rešitev se upošteva, če kandidat uporabi vsaj en element v smiselni besedni zvezi.

IZPITNA POLA 1**Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ temperatura / sončno sevanje / sončno obsevanje / Sončevo sevanje / Sončevo obsevanje	
	1	♦ vlažnost zraka / vlaga v zraku / padavine	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ DA	
	1	♦ NE	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ poletje	
	1	ena od: ♦ visok zračni tlak nad morjem ♦ nizek zračni tlak nad kopnim ♦ višje temperature nad kopnim ♦ nižje temperature nad morjem ♦ bolj segreta celina od morja / manj segreto morje od celine ♦ razlika v zračnem tlaku med morjem (oceanom) in kopnim ♦ razlika v temperaturi med morjem (oceanom) in kopnim	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	2	♦ dviguje ♦ ohlaja ♦ nizkega ♦ večjo	Za štiri pravilne rešitve 2 točki, za tri ali dve 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	ena od: ♦ islandski minimum ♦ islandski ciklon ♦ islandska depresija	
	1	ena od: ♦ Zaradi nizkega zračnega tlaka / vlažnih zračnih gnot bo padavin poleti več. ♦ Zaradi potujočih ciklonov (ki jih premikajo zahodni vetrovi) je poleti večja količina padavin / je poleti bolj namočen severni del Evrope.	Za popolno pojasnitev 1 točka, za samo opis 0 točk.
Skupaj	2		

Svet 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	južno od severnega pola, ena od: ♦ tundrsko rastlinstvo ♦ tundra	
	1	severno od tropskega deževnega gozda, ena od: ♦ savansko rastlinstvo ♦ savana	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	2	♦ NE ♦ DA	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	A: ♦ Prst v nižavju je zelo globoka in izprana.	
	1	D: ♦ Zaradi visokotravne stepe prst vsebuje veliko humusa.	
	1	C: ♦ Zaradi skromnega rastlinstva prst skoraj ne vsebuje humusa.	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	1	♦ dolina ob Nilu	
	2	ena od: ♦ Namakanje povzroča zaslanjevanje prsti. ♦ Polja morajo namakati, zato se v vrhnjih horizontih kopiči preveč mineralnih snovi / soli. ♦ Namakanje povzroča izpiranje hranljivih / organskih snovi. ♦ Uporaba umetnih gnojil / zaščitnih sredstev povzroča kemizacijo / zastrupljanje prsti.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Svet 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ NE	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ Avstralija	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ (poceni) delovna sila ♦ poceni zemljišča ♦ bližina tržišča ♦ bližina Atlantika ♦ železova ruda / surovine / rudna bogastva ♦ energijski viri (nafta, zemeljski plin) 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	1	♦ Nigerija	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi nihanja cen rud / energijskih virov na svetovnem trgu se močno spreminjajo zaslužki / dobički. ♦ Zaradi nihanja povpraševanja po rudah / energijskih virih tudi njihove cene zelo nihajo. ♦ Gospodarstvo države izvoznice je odvisno od gospodarskih / političnih razmer v državah uvoznicah. ♦ Zaradi nepredvidljivosti zaslužkov države težko načrtujejo gospodarski razvoj / proračunske izdatke. ♦ Upad zaslužkov povzroči gospodarsko krizo / poveča zadolževanje / poveča brezposelnost / zmanjša naložbe v infrastrukturo / ogrozi razvoj drugih gospodarskih dejavnosti. ♦ Zaradi zmanjševanja količine določene surovine se država znajde v gospodarski krizi ... 	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Prehod s premoga (fosilnih goriv) na obnovljive vire energije zmanjšuje emisije toplogrednih plinov / upočasnjuje spremembe podnebja. ♦ Zaradi večje rabe obnovljivih virov energije se bo zmanjšalo onesnaževanje. ♦ Zaradi manjše porabe premoga se bo izboljšala kakovost zraka / zmanjšala onesnaženost zraka (dim, smog, trdni delci, žveplov dioksid, dušikovi oksidi). ♦ Zaradi manjše onesnaženosti zraka se bo izboljšalo zdravje prebivalcev / ekosistemov. ♦ Manjša poraba premoga bo zmanjšala zakisljevanje okolja / kisle padavine. ♦ Zmanjšan izkop premoga bo zmanjšal degradacijo na rudarskih območjih (jalovina, ugrezanje tal, dnevni kopi ...) ... 	Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.

Evropa 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	1	♦ 1	
	1	♦ hercinska	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	terciar, ena od: ♦ (alpidska) orogeneza / (alpidsko) gubanje ♦ (horizontalni) tektonski premiki / približevanje / podrivanje / subdukcija litosferskih plošč / približevanje Afriške in Evrazijske litosferske plošče	
	1	pleistocen, ena od: ♦ (gorska) poledenitev ♦ ledeniško preoblikovanje ♦ ledeniška erozija ♦ ledeniška akumulacija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	2	♦ B ♦ O ♦ R	Za tri pravilne rešitve 2 točki, za dve ali eno 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ D	
	1	♦ A	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	ena od: ♦ Zaradi razmikanja Evrazijske in (Severno) Ameriške litosferske plošče je nastal Srednjeatlantski hrbet z otokom Islandijo. ♦ Zaradi razmikanja litosferskih plošč prodira lava na površje in gradi Islandijo. ♦ Zaradi razmikanja litosferskih plošč vmesne prostore polni lava, ki gradi srednjeoceanske hrbte.	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Evropa 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	1	B, ena od: ♦ germanska (skupina) / germanski (jezik) ♦ indoevropska (skupina) / indoevropski (jezik)	
	1	H, ena od: ♦ ugrofinska (skupina) / ugrofinski (jezik) ♦ neindoevropska (skupina) / neindoevropski / (jezik)	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	♦ Baski	
	1	ena od: ♦ želja po samostojnosti / neodvisnosti / večji avtonomiji (Baskov) ♦ odcepitev od Španije ♦ razširitev narodnostnih pravic baskovske manjšine	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	♦ Delež protestantskega prebivalstva	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	ena od: ♦ Ker želijo katoliki / republikanci priključiti Severno Irsko k republiki Irski, so oblikovali IRO / Irsko republikansko armado. ♦ Ker želijo protestantje / unionisti / lojalisti ostati del Združenega kraljestva, so pripravljene uporabiti nasilje. ♦ Ker so staroselci katoliki, priseljenci pa protestantje, nastajajo nesoglasja. ♦ Ker so Angleži v preteklosti Ircem odvzemali lastništvo zemlje, je to vodilo v sovraštvo med skupinama. ♦ Ker so na Severnem Irskem vso politično / gospodarsko oblast imeli potomci Angležev in Škotov, je bil vpliv potomcev keltskih staroselcev omejen / niso zasedali vodilnih položajev (v gospodarstvu, politiki, vojski, policiji, javni upravi) / so pripadali nižjemu socialnemu sloju. ♦ Zaradi diskriminacije (manjšinskega) katoliškega prebivalstva na področju zaposlovanja / izobraževanja / reševanja stanovanjske problematike so izbruhnili nemiri / oboroženi spopadi (s protestanti).	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	1	♦ slika 6	
	2	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi rusifikacije / zatiranja domačega jezika / zatiranja domače kulture / stalinizma / komunizma so se latvijski intelektualci izseljevali. ♦ Zaradi načrtnega priseljevanja Rusov se je delež Rusov povečal / delež Latvijcev zmanjšal. ♦ Zaradi genocida nad Judi / njihovega izseljevanja (v drugi svetovni vojni) je ta skupnost v Latviji skoraj izginila. ♦ Zaradi političnih pritiskov / načrtnega izseljevanja Nemcev (po drugi svetovni vojni) je ta skupnost v Latviji skoraj izginila. ♦ Ker je bila Latvija del Sovjetske zveze, se je delež Slovanov / Belorusov / Ukrajincev povečal. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.
Skupaj	3		

Skupno število točk IP 1: 50

IZPITNA POLA 2**Obča geografija – Geografija Slovenije****Obča**

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	1	♦ kmečki	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ cestni	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	1	ena od: ♦ računalniško omrežje ♦ spletno omrežje ♦ internet ♦ (svetovni) splet	
	1	pozitivni vpliv, ena od: ♦ lažji / hitrejši / boljši dostop do informacij / iz oddaljenih območij ♦ možnost opravljanja storitev na daljavo / od doma ♦ možnost zaposlitve na domu ♦ razvoj novih poklicev (bloggerji / vlogerji) ♦ razvoj novih podjetij za spletno trgovino / storitve ♦ spletno nakupovanje ♦ izobraževanje na daljavo	
	1	negativni vpliv, ena od: ♦ preveč informacij ♦ težka / neustrezna selekcija informacij ♦ možnost zlorabe (manipulacij) ♦ manjša uporaba drugih komunikacijskih sredstev (pošte, tiskanih medijev ...) ♦ odvisnost / zdravje ljudi ♦ manj osebnih stikov	
Skupaj	3		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ DA	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ temperatura	
	2	vpliv turizma na razvoj kmetijstva, ena od: ♦ Zaradi večjega števila turistov se je povečala potreba po hrani / pridelovanju kmetijskih pridelkov / se je kmetijska proizvodnja specializirala. ♦ Zaradi gradnje turistične infrastrukture (hotelov) so pozidali kmetijske površine. ♦ Zaradi zaposlovanja v turizmu so ljudje opuščali kmetijstvo / obdelavo kmetijskih površin / kmetije.	Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka, za samo opis 0 točk.
		vpliv turizma na spremembo pokrajine, ena od: ♦ Zaradi gradnje turistične infrastrukture (hotelov, žičnic, cest, parkirišč, smučišč) so posekali gozd / skrčili zelene površine / zmanjšali kmetijske površine. ♦ Zaradi sekanja dreves (za potrebe turistične infrastrukture) je večja možnost erozije tal / proženja zemeljskih plazov / snežnih plazov. ♦ Zaradi turistične infrastrukture (hotelov, žičnic, cest, parkirišč, smučišč) / boljše prometne dostopnosti pokrajine / večjega števila turistov je večja onesnaženost (vodnih virov, zraka, hrup).	
Skupaj	3		

Slovenija 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ soškem porečju	
	1	♦ Slovenskih goricah	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ Cerknjsko jezero	
	1	ena od: ♦ skalna voda ♦ votlinska voda	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	slika 3: ♦ severozahodna Slovenija	
	1	slika 4: ♦ jugozahodna Slovenija	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	zgornji tok, ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi večjih naklonov / strmin voda hitreje odteče. ♦ Zaradi nižjih temperatur je manjše izhlapevanje. ♦ Zaradi manjše pokritosti z rastlinstvom več vode odteče. ♦ Zaradi vodoprepustnih kamnin / apnenca več vode ponikne. ♦ Zaradi ponikanja vode je manjše izhlapevanje. ♦ Zaradi večje količine padavin voda hitreje odteče. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. Pravilne so tudi rešitve, ki smiselno pojasnjujejo vzrok za manjši odtočni količnik v spodnjem toku Save.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi visokega zračnega tlaka bo plima manj visoka / manj izrazita. ♦ Vetrovi pihajo proti jugu / jugovzhodu / jugozahodu / proti območju nizkega zračnega tlaka, zato bo plima manjša / bo plimovanje manjše. ♦ Vetrovi potiskajo vodo proti jugovzhodu / jugu / jugozahodu / stran od obale, zato bo plima manj visoka. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ DA	
	1	♦ DA	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	1	♦ živinoreja	
	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ sadjarstvo ♦ vinogradništvo ♦ hmeljarstvo ♦ oljkarstvo 	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ neobdelana kmetijska zemljišča ♦ zaraščanje (kmetijskih zemljišč) ♦ ozelenjevanje ♦ ogozdovanje ♦ praznjenje podeželskih naselij / zapuščene vasi / deagrarizacija ♦ opuščanje kulturne pokrajine ♦ sprememba biotske raznovrstnosti ... 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi prisojne lege / kmetijsko primerne prsti na flišu / submediteranskega podnebja se je razvilo vinogradništvo / sadjarstvo. ♦ Zaradi lege v termalnem pasu je manjša možnost pozebe (sadja, vinske trte). 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
15	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ker je izdelek prepoznan na tržišču, se bo povečalo povpraševanje / prodaja / zaposlovanje zaradi lokalne predelave. ♦ Ker je priprava / receptura izdelka zaščitena, se bo ohranil tradicionalni način proizvodnje. ♦ Ker so surovine za izdelke z oznako »tradicionalna posebnost EU« višje kakovosti, imajo višje cene / imajo kmetje večji dobiček. ♦ Zaradi večjih zaslužkov se bodo kmetije obnovile / modernizirale / razširile svojo kmetijsko dejavnost / se usmerile v turizem na kmetiji ... 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 1

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
16	1	B: ♦ Škofja Loka	
	1	C: ♦ Savinja	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
17	1	♦ A	
	1	♦ B	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
18	2	Ime pokrajine ♦ Kamniško-Bistriško polje ♦ Dobrave	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
19	2	dve od: <ul style="list-style-type: none"> ♦oletni višek padavin / manj padavin jeseni / razporeditev padavin (subkontinentalni padavinski režim) ♦ gričevnati predeli (Ložniško in Hudinjsko gričevje) / terciarno gričevje (na severu) ♦ reliefna odprtost proti vzhodu / vpliv subpanonskega podnebja (z vzhoda) ♦ ravninsko dno 	

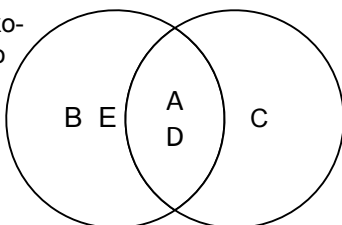
Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi izkopavanja premoga / lignita se je površje nad rudnikom ugrezalo. ♦ Zaradi ugrezanja površja (nad rudniškimi rovi) je čedalje več površin zalila voda / so se jezera povečevala / so nastajala nova jezera. ♦ Površina / prostornina / globina jezer (Velenjsko, Družmirsko, Škalsko) se je povečevala zaradi nadaljnjega ugrezanja tal. ♦ Zaradi ugrezanja so se na območju znižale nadmorske višine. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka.

Slovenija – pokrajine 2

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
21	1	A: ♦ Radenci	
	1	B: ♦ Rogaška Slatina	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
22	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ prod ♦ pesek ♦ prod in pesek 	
	1	♦ razloženo naselje	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
23	2	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi večje oddaljenosti od morja / celinskosti Panonska kotlina prejme manj padavin kakor Obpanonske pokrajine. ♦ Zaradi višje nadmorske višine / gričevja je večja količina padavin v Obpanonskih pokrajinah. 	Za popolno pojasnitev 2 točki, za samo opis 1 točka. Pravilne so tudi rešitve, ki smiselno opisujejo vzrok za razlike na primeru osrednjega dela Panonske kotline.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
24	2	♦ Dravsko-Ptujsko polje Vzhodna Krška kotlina	Za pet pravilnih rešitev 2 točki, za štiri ali tri 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
25	2	<p>zaposlitvena sestava, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ V Prekmurju je večji delež prebivalstva zaposlen v kmetijstvu zaradi dobrih naravnih pogojev za kmetijstvo (rodovitne / kmetijsko primerne prsti, obsežne ravnine). ♦ Zaradi obmejne lege / slabše gospodarske razvitosti je večji delež zaposlenih v kmetijstvu. ♦ Zaradi lege v delu nekdanje Ogrske je Prekmurje tradicionalno močnejše usmerjeno v kmetijstvo. <p>narodnostna sestava, ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi meje z Madžarsko / mejne razdelitve živi madžarska narodna manjšina / je območje dvojezično. ♦ Zaradi tradicionalne / močnejše usmeritve v kmetijstvo se v Prekmurje niso priseljevali prebivalci iz nekdanjih jugoslovanskih republik. 	<p>Za dve popolni pojasnitvi 2 točki, za eno pojasnitev ali dva opisa 1 točka.</p>

Skupno število točk IP 2: 50